

Ν. ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΠΡΟΣ
ΤΗΝ ΣΕΒ. ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1906 ΕΚΔΟΘΕΝΤΟΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ,
ΧΡΩΜΟΤΥΠΟΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η "ΕΛΠΙΣ",
ΑΔΕΛΦΩΝ Γ ΑΣΠΙΩΤΗ

1909

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΤΡΙΟΥ

Ν. ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΡΟΣ

ΤΗΝ ΣΕΒ. ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1906 ΕΚΔΟΘΕΝΤΟΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ,

ΧΡΩΜΟΤΥΠΟΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η "ΕΛΠΙΣ",

ΑΔΕΛΦΩΝ Γ. ΔΕΣΠΩΤΗ

1909

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ν. ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒ. ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ

Ἡ Σ. Κυβέρνησις, διὰ τοῦ μεγατίμου Προέδρου αὐτῆς, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον, δι' οὗ ἀναστέλλεται ἡ λειτουργία καὶ τοῦ Σχολείου τῶν Ἐφένδρων ἀξιωματικῶν ἐπὶ μίαν πενταετίαν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οἱ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἀνέρχονται εἰς 1200 καὶ συνεπῶς εἰσὶν ὑπεράριθμοι.

Ἀναμφιβόλως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ καλοῦ τοῦ συνειδότος καὶ ἐπὶ καλῷ προέβη εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, ἀτυχῶς ὅμως, τῇ εἰσηγήσει πεπλανημένων πληροφοριῶν, μεγάλην δὲ ἔνεκα τούτου αἰσθάνομαι τὴν λύπην, ὑποχρεούμενος, χάριν αὐτοῦ τῆς Πατρίδος τοῦ συμφέροντος, νὰ δηλώσω ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος πολὺ ἀπέχει τοῦ πραγματικοῦ, ὡς παρακατιῶν δι' ἀκριβεστάτων ὑπολογισμῶν θέλω ἀποδείξῃ.

Βεβαίως εἰδικὸς περὶ τὰ στρατιωτικὰ δὲν τυγχάνω, ἀν καὶ χάριν τῆς Πατρίδος ἠγάπησα τὸν στρατὸν, ὅσον, πᾶς τὴν Πατρίδα πονῶν, ὀφείλει αὐτὸν νὰ ἀγαπᾷ, προκειμένου ὅμως περὶ θεοῦ, ὅστις, καθ' ἃ ἀπὸ στόματος ἀθανάτου ἀνδρός, τοῦ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

δειμνήστου Τρικούπη, ἤκουσα, προώρισται ἀδαπάνως χρησιμώτατος νὰ ἀποβῆ τῇ ἀτυχούσῃ Πατρίδι, ὡς τοῦτο τρανῶς ἀπεδείχθη κατὰ τὸν ἀτυχῆ ἡμῶν τοῦ 1897 ἀγῶνα καὶ ὡς διαπρεπεῖς ἀξιωματικοί, οὐχὶ ὀλίγοι, διαπρυσίως τοῦτο κηρύττουσιν, εἰδικῶς ἐμελέτησα καὶ ἠσχολήθην, ὡς γνωστόν, ὅσον οὐδεὶς ἴσως ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐκ τοῦ πλησίον μάλιστα, ἀφοῦ ὁ θεσμὸς οὗτος λίαν ἐπιτυχῶς λειτουργεῖ ἐν Κερκύρα, δύναμαι δὲ ἀνελλιπῶς πᾶσαν τὸ ἐπ' ἐμοὶ νὰ παράσχω πληροφορίαν, δυναμένην νὰ συντελέσῃ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς φιλιτάτης ἡμῶν Πατρίδος, καθῆκον μου θεωρῶν τοῦτο, οὐ μόνον πρὸς τὴν Πατρίδα, ἀλλὰ καὶ πρὸς Αὐτὴν τὴν Σ. Κυβέρνησιν τῆς Χώρας.

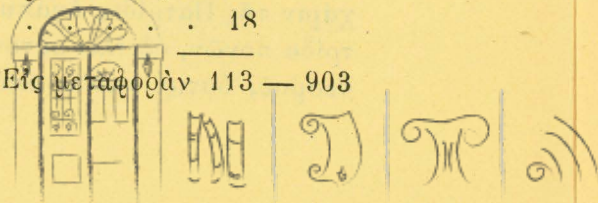
Ἐχω λοιπὸν τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσω ὅτι οἱ ἐφεδροὶ ἀξιωματικοὶ ὅλως ἀνακριβῶς ἀναγράφονται 1200. Οἱ μάλιστα ἐφεδροὶ ἀξιωματικοὶ μετὰ τῶν Ἐθνοφρουρῶν τοιούτων ἀνέρχονται σήμερον εἰς 651, μετὰ δὲ μίαν πενταετίαν, ἀναστελλομένης τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς, θὰ ᾧσι μόνον 326 καὶ ἰδοῦ·

Οἱ ἀπὸ τῆς Σχολῆς μέχρι σήμερον ἐξεληθόντες μετὰ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐφέδρου ἀνθυπολοχαγοῦ ἀνέρχονται εἰς 903

Ἐξ αὐτῶν ὅμως δεόν νὰ ἀφαιρεθῶσιν οἱ ἀκόλουθοι.

Ἀποβιώσαντες	46
Πεσόντες κατὰ τὰς μάχας τοῦ 1897	13
Θανόντες ἐκ τῶν κακουχιῶν τῆς ἐκστρατείας	19
Καταταγέντες εἰς τὴν χωροφυλακὴν	13
Μονιμοποιηθέντες ἱατροὶ	2
Ὅμοιοι Φαρμακοποιοὶ	2
Ἀποκαταστάντες ἐν Νέα Ὑόρκῃ, Εὐέλπιδι Ἀκρωτηρίῳ, Ἀδελφῶν, Σικάγῳ, Πεκίνο, Καίρῳ, ἐκτὸς τῶν ἐν Εὐρώπῃ, ὁπόθεν δὲν εἶναι βεβαία ἡ προσέλευσις τῶν ἐν ἀνάγκῃ	18

Εἰς μεταφορὰν 113 — 903

Ἐκ μεταφορᾶς 113 — 903

Παθόντες τὰς φρένας, ἐξ ὧν εἰς ἐν τῷ φρενοκομείῳ 4	
Εἰς τὸ Ἴππικὸν μονιμοποιηθεῖς	1
Εἰς Ἴππευτικὴν Σχολὴν Μοδένης	2
(Ἐν τῇ αὐτῇ Σχολῇ σπουδάζουσι 15 Βούλγαροι)	
Ἱερεῖς	3
ἐν ὄλῳ	123 — 123

Μένουσιν ἀξιῶμ. 780

Ἐξ αὐτῶν ὅμως μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἀποπερατώσαντες ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τῷ Πολυτεχνίῳ τὰς ἐαυτῶν σπουδὰς, ἀννηγορεύθησαν ἱατροὶ 52

Φαρμακοποιοὶ 19

Ἐλαβον πτυχίον τηλεγραφήτου 58

ἦτοι ἐν ὄλῳ 129

οὓς ἡ Κυβέρνησις, ἀπόλυτον ἔχουσα ἀνάγκην αὐτῶν ἐν ἐπιστρατεύσει ἢ πολέμῳ, θέλει χρησιμοποίησιν, ὡς καὶ κατὰ τὸ 1897, κατὰ τὰ ἐπαγγέλματά των, δηλ. ὡς ἱατροὺς, φαρμακοποιοὺς καὶ τηλεγραφήτας καὶ συνεπῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν μαχίμων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν θὰ ἐλαττωθῆ κατὰ 129

καὶ οὕτω θὰ ἔχωμεν μόνον μαχίμους ἀξιωματικούς ἐξ ὧν οἱ 312 ἔχουσιν ἤδη, ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας των, μεταβῆ εἰς τὴν Ἐθνοφρουράν. 651

Ἄς ἐξετάσωμεν τώρα πόσοι ἐφεδροὶ ἀξιωματικοὶ θὰ εἶναι μετὰ πέντε ἔτη, ἀν ἀνασταλῆ ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς ἐπὶ μίαν πενταετίαν.

Ἐκ τῶν ἀνω ἀξιωματικῶν 651 δεόν νὰ ἀφαιρεθῶσιν ἐν πρώτοις οἱ κατ' ἀναλογίαν μέλλοντες νὰ λείψωσιν

Ἐκ μεταφορᾶς 651
εἰς τὴν πενταετίαν, ἀνερχόμενοι κατ' ἐλάχιστον εἰς . . . 29

θὰ μείνωσιν 622

Ἀλλὰ μετὰ πέντε ἔτη, ἦτοι κατὰ τὸ 1911, κατὰ τὸν Ἐλεγχον τῶν εἰς τὸ Στέλεχος τῆς ἐφεδρείας ἀνηκόντων ἀξιωματικῶν, θὰ ἔχωσι μεταβῆ εἰς τὴν **Ἐφεδρείαν τῆς Ἐθνοφρουρᾶς** (ἡλικίας 41 — 51) (θὰ ὄσι δηλ. πολῖται) 296

Ὡστε θὰ μένωσι μόνον ἀξιωματικοὶ 326

ἐξ ὧν 181 θὰ ᾔναι ἐφεδροὶ ἀξιωματικοὶ καὶ 145 ἔθνοφρουροὶ τοιοῦτοι. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Ἐθνοφρουρᾶς δύνανται κατὰ τὸν Νόμον νὰ κληθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφεδρείας τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ, διὰ τοῦτο συνυπολογίζω καὶ τούτους ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν εἰς τὴν ἐφεδρείαν ὑπαγομένων καὶ οὕτω ἔχομεν ἐν συνόλῳ ἀξιωματικοὺς ὡς ἄνω . . . 326 ὀλιγωτέρους δηλ. ἐκείνων, οὓς εἶχομεν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897, ὅτε ᾔσαν 355, εἶχομεν δέ, ὡς γνωστόν, παροιμιώδη ἔλλειψιν ἀξιωματικῶν.

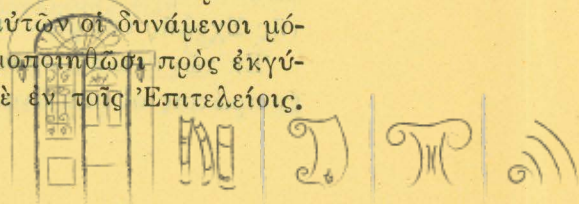
Ποῦ εἶνε λοιπὸν οἱ 1200 ἐφεδροὶ ἀξιωματικοί, οἵτινες τοσοῦτον ἀνακριβῶς ἀναφέρονται; Καὶ ἂν ὑπολογισθῶσι καὶ οἱ ἀπόστρατοι γέροντες ἀξιωματικοί, ἀνερχόμενοι, κατὰ τὸν αὐτὸν Ἐλεγχον τῶν εἰς τὴν ἐφεδρείαν ἀνηκόντων ἀξιωματικῶν, εἰς 200 περίπου, ποῦ εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν 1200; Ἄλλως, οἱ ἔνεκεν ὀρίου ἡλικίας ἀποστρατευθέντες καὶ συνεπῶς μὴ θεωρούμενοι ἱκανοὶ πρὸς στρατεύσιν ἐν εἰρήνῃ, εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσι τοιοῦτοι ἐν πολέμῳ; Ἀλλὰ τότε πρέπει νὰ θεωρῶνται καὶ ἐν εἰρήνῃ ἱκανοὶ πρὸς τοῦτο καὶ οὕτω οἰκονομοῦνται καὶ αἱ τόσαι ἐνιαύσαι συντάξεις. Ἐξ αὐτῶν οἱ δυνάμενοι μόνον ἐν ταῖς πόλεσι δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσι πρὸς ἐκγύμνασιν τῶν νεοσυλλέκτων, ὀλίγιστοι δὲ ἐν τοῖς Ἐπιτελείοις.

Οὐδὲν πλέον. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι κατὰ τὸ 1897, ἐξ ἀναποδράστου ἀνάγκης, ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ τινες ἐξ αὐτῶν, διότι οἱ νέοι Ἐφεδροὶ ἀξιωματικοὶ ἐκ τῆς Σχολῆς, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, ᾔσαν ὀλίγιστοι, μόνον 355, ἀλλ', ὡς πάντες ἐνθυμούμεθα, τοιαύτη καὶ τοσαύτη ὑπῆρχεν ἔλλειψις ἀξιωματικῶν, ὥστε ὀλόκληρα Τάγματα νὰ διοικῶνται ὑφ' ἐνὸς Ταγματάρχου καὶ ἐνὸς ἀνθυπολοχαγοῦ, λόχοι δὲ καὶ διμοιρίαι ὀλόκληροὶ ὑπὸ ἀνθυπολοχαγῶν, λοχιῶν καὶ δεκανέων νὰ διευθύνωνται!

Καὶ ἐν τούτοις, τρεῖς μῆνας πρὸ τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων γεγονότων, ἀκριβῶς δηλ. κατὰ τὴν 4^{ην} Δεκεμβρίου τοῦ 1896, ὑπεβάλλετο ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον, δι' οὗ διελύετο τὸ Σχολεῖον τῶν Ἐφεδρῶν Ἀξιωματικῶν ἐπὶ τῷ ἀνακριβεῖ λόγῳ ὅτι οἱ ἐφεδροὶ ἀξιωματικοὶ ᾔσαν ὑπεράριθμοι! Ἀλλ' ἡ Βουλὴ ἐκείνη δὲν προσέφθασε νὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον, ὅπερ, ἄλλως, ἐπρόκειτο καὶ νὰ ἀποσυρθῇ τῇ ἐνεργείᾳ ἐπιφανοῦς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ βουλευτοῦ, ὅστις καὶ σήμερον τιμᾷ τὸ βουλευτικὸν ἐδῶλιον, διότι ἐπῆλθεν ὁ ἀτυχῆς πόλεμος, ὅστις καὶ ἡλίου φαεινότερον ἀπέδειξεν ὅποσον **ὀλίγοι** ᾔσαν οἱ ἐφεδροὶ ἀξιωματικοί, καὶ οὐχὶ ὑπεράριθμοι, ἐδικαίωσε δὲ πληρέστατα ἐκείνους, οἵτινες δὲν συνεμερίζοντο τὴν ἰδέαν τῆς διαλύσεως τῆς Σχολῆς, ὡς καταστρεπτικὴν διὰ τὸ ἔθνος.

Ἡ σημερινὴ περίστασις εἶναι ἀπαράλλακτος, διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι, ἐκάστου ἔτους παρερχομένου, μία ἀπογραφή ἐφεδρῶν ἀπόλλυται διὰ τὸ Στράτευμα, ὡς ἐκ τῆς παρερχομένης ἡλικίας τῶν ἀποτελούτων αὐτὴν, μεταβαινόντων κατὰ τὸ 31^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν εἰς τὴν Ἐθνοφρουρὰν καὶ κατὰ τὸ 41^{ον} εἰς τὴν Ἐφεδρείαν τῆς Ἐθνοφρουρᾶς καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἀλλὰ τὰ παθήματα τοῦ παρελθόντος εἶναι ἀνάγκη, εἴπερ σήμερον, νὰ γίνωσιν ἡμῖν μαθήματα.

Ἴδουμεν νῦν ὁπόσων ἀξιωματικῶν ἐφέδρων ἔχομεν ἀνάγκην ἐν τυχοῦσιν ἐπιστρατεύσει.

Κατὰ τὴν πεφωτισμένην γνώμην τοῦ Γάλλου στρατηγοῦ Βοσσέρ, ἥτις εἶναι γνώμη καὶ ἐπιφανῶν τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ ἀξιωματικῶν, ἡ Ἑλλάς δεόν νὰ ἔχη διαθεσίμους πάντοτε περὶ τὰς **2500 ἐφέδρους** ἀξιωματικούς διὰ μίαν Στρατιάν 120 χιλιάδων ἀνδρῶν, οὐχὶ ἀνθυπολοχαγοὺς μόνον, ἀλλ' ὅλων τῶν κατωτέρων βαθμῶν, μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ λοχαγοῦ συμπεριλαμβανομένου, προοιθαζομένους ἐκάστοτε ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν καὶ ἐπὶ ὠρισμένων προσόντων, κατόπιν τῶν κατ' ἔτος ἀναποδράστων γενικῶν γυμνασίων ἐν στρατοπέδῳ, πρὸς τοῦτο δὲ κατὰ τὴν ἰδίαν τῶν ἀνωτέρω πεφωτισμένην γνώμην, δεόν νὰ ὑφίσταται διαρκῶς μία Σχολὴ Ἐφέδρων ἀξιωματικῶν, εἰς ἣν εἰσερχόμενοι οἱ πλέον μεμορφωμένοι νέοι, νὰ ἐξέρχονται ἐξ αὐτῆς μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐφέδρου ἀνθυπολοχαγοῦ. Ἐτι δὲ μάλλον ὀφείλει νὰ ἔχη τὸν ἀριθμὸν τοῦτον **διαρκῶς** ἡ Ἑλλάς, ἀφ' οὗ τὰ οἰκονομικὰ τῆς Χώρας δὲν ἐπιτρέπουσι νὰ ἔχωμεν ἐν εἰρήνῃ πλείοτους μονίμους ἀξιωματικούς τῶν ἤδη ὑπαρχόντων, δεόν μάλιστα, **πρὸς μείζονα ἐλάττωσιν τοῦ προῦπολογισμοῦ**, οἱ ἐφεδρῶν ἀξιωματικοὶ τῶν κατωτέρων βαθμῶν, ἐννοεῖται, νὰ ᾧσι πλείοτεροι κατ' ἀναλογίαν τῶν μονίμων τοιούτων. Ἡ δαπάνη, ἀλλῶς, τῆς συντηρήσεως τοῦ ἀπαραιτήτου Σχολείου τυγχάνει λόγου ἀναξία, γνωστοῦ ὄντος ὅτι καὶ τὸ Κτίριον ἐν τῷ Νέῳ Φρουρίῳ Κερκύρας εἶναι δημοσίον, καὶ οἱ καθηγηταὶ καὶ οἱ γυμνασταὶ καὶ ἐν γένει ὅλον τὸ προσωπικὸν δὲν λαμβάνει ἐπιμίσθια, οἱ δὲ εἰσερχόμενοι εἰς τὴν Σχολήν, ἀναστελλομένης τῆς λειτουργίας αὐτῆς, θὰ κατατάσσονται εἰς τὸν Στρατόν, ἅτε ὄντες κληρωτοί. Προκειμένου δὲ νὰ ἀνασταλῆ ὁ νέος ὀργανισμὸς τοῦ στρατοῦ ἐπὶ μίαν πενταετίαν, οἱ ἐξερχόμενοι ἐκ τῆς Σχολῆς μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ, θὰ πληρῶνονται κατὰ τὸν παλαιὸν ὀργανισμόν, ὅπλ. δὲν θὰ πληρῶ-

νωνται, γνωστοῦ ὄντος ὅτι μόνον κατὰ τὸν νέον ὀργανισμόν τοῦ στρατοῦ λαμβάνουσιν οὔτοι ἐπὶ τρίμηνον τὰς ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ τῶν.

Ἡ ἀναλογία, ἀλλῶς, τῶν ἀξιωματικῶν πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνδρῶν παρ' ἅπασιν τοῖς στρατοῖς ἐν καιρῷ πολέμου εἶνε 1:20, ἀντιστοιχεῖ δηλ. εἰς ἀξιωματικὸς πρὸς 20 ἄνδρας, ὥστε δι' 60.000 ἀνδρῶν, περὶ ὧν προνοοῦσι τὰ ὑποβαλλόμενα εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδια, ἀπαιτοῦνται ἐν συνόλῳ 3000 ἀξιωματικοὶ παντὸς βαθμοῦ καὶ Σώματος. Μονίμους ἀξιωματικούς παντὸς βαθμοῦ καὶ ὅπλου ἔχομεν 1800 περίπου, ὥστε μᾶς λείπουσιν ἐφεδρῶν τοιοῦτοι **περὶ τοὺς 1200**. Θὰ ἔχωμεν δὲ μετὰ μίαν πενταετίαν μόνον 326! Ἐὰν δὲ μίαν ἡμέραν λάβῃ ἡ Ἑλλάς ἀνάγκην νὰ κινητοποιήσῃ διπλάσιον ἀριθμὸν, ἥτοι 120 χιλιάδας ἀνδρῶν, θὰ παρουσιασθῆ ἀνάγκη 2400 ἀξιωματικῶν ἐφέδρων, ὅσους δηλ. ὁ στρατηγὸς Βοσσέρ ἐγνωμοδότησε καὶ ἄνευ τῶν ὁποίων κινητοποιήσεις τοῦ Στρατοῦ ἐν Ἑλλάδι εἶναι ὅλως ἀδύνατος.

Σχολὰς Ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ἔχουσι καὶ ἄλλα Κράτη, πρωτίστως δὲ ἐκεῖνα, ὧν τὰ οἰκονομικὰ δὲν ἐπιτρέπουσιν ἐν εἰρήνῃ νὰ ἔχωσιν ἐπαρκῆ στελέχη δι' ἐπιστρατεύσειν ἢ πόλεμον.

Τὰ πτωχὰ Κράτη πρωτίστως. Εἶναι εἶδος Ἑλβετικοῦ συστήματος, νὰ ἔχη δηλ. ἐν Κράτος ἀδαπάνως στρατόν.

Αὕτη ἡ Βουλγαρία, λαβοῦσα ἐξ ἡμῶν Κανονισμοὺς καὶ λοιπὰ ἐν ἔτει 1893, ἔχει ἤδη 2 Σχολὰς Ἐφέδρων, μίαν ἐν Σόφια καὶ ἑτέραν ἐν δευτερευούσῃ πόλει, ἥς περὶ πολλοῦ ποιοῦνται οἱ Βούλγαροι, μηδέποτε δὲ μελετῶσι κατάργησιν ἢ ἀναστολὴν τῆς λειτουργίας αὐτῶν, ἤδη δὲ ἰδρύει καὶ Σχολὴν Ἐφέδρων Ὑπαξιωματικῶν, ὁμοίαν τῇ ὁποία ἔργον εὐχῆς θὰ ἦτο νὰ ἠθέλομεν ἰδρύσῃ καὶ ἡμεῖς, ὅπως ἔχωμεν ἐν ἀνάγκῃ καὶ Σῶμα ὑπαξιωματικῶν ἐφέδρων καὶ οὐχί, ὡς τό γε νῦν ἔχον, ὅτε οἱ ὑπαξιωματικοὶ μένουσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἐπὶ τῶν γενηρακότων, τῶν ἀναμενόντων τὴν σύντα-

ξίν των, με μόνην τὴν ἐλπίδα εἰσαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν, ἐκλειπούσης δὲ τῆς ἐλπίδος ταύτης εἰς αὐτούς, ἀθρόοι θὰ ἀπελύοντο τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἐπὶ σημαντικῇ βλάβῃ τοῦ Στρατεύματος, οὔτινος ἀποτελοῦσι τὰ νεῦρα.

Αἱ Σχολαὶ Ἐφέδρων, αἱ ἀντιπροσωπεύουσαι τὴν ἐλάφρυνσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, τὴν οἰκονομίαν, οὐδέποτε διαλύονται. Οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν ἀναστέλλεται ἡ λειτουργία αὐτῶν. Οὐδέποτε οἱ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ εἶναι ὑπεράριθμοι. Ἡδύνατο νὰ περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐξ ἀναποδράστου ἀνάγκης καὶ ἐπὶ προφανεῖ ζημίᾳ καὶ θυσίᾳ τοῦ Ἔθνους, ἐὰν τὸ Δημόσιον ὑπεβάλλετο εἰς δαπάνας χάριν αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ, ἀλλ' οἱ ἔφεδροι εἴμεθα πάντες πολῖται, μετερχόμενοι τὰ ἐπαγγέλματα ἡμῶν καὶ μόνον εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος προσερχόμενοι. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ὀνομάσῃ δαπάνην τὸ ποσὸν τῶν 20.000 δραχμῶν, αἵτινες ἀπαιτοῦνται πρὸς συντήρησιν τῆς Σχολῆς, ἀπέναντι προϋπολογισμοῦ 20 τόσων ἑκατομμυρίων, δαπανομένων κατ' ἔτος διὰ τὸ λοιπὸν Στράτευμα.

Ἦδὴ ὀλόκληρος ὁ Ἑλληνισμὸς μιᾷ φωνῇ συνηγορεῖ, εἴπερ ποτε καὶ νῦν, ὑπὲρ τῶν στρατιωτικῶν προπαρασκευῶν τῆς Χώρας, δευτέρα γνώμη περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει, μήτε νὰ ὑπάρξῃ δύναται. Τὸ μόνον πρόσκομμα ὅπερ παρουσιάζεται εἰς ἡμᾶς εἶναι τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα, εἶναι τὸ χρῆμα. Καὶ ἐν τούτοις, ἐν ᾧ μᾶς ἐπαρουσιάσθη, ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεός, θεσμὸς ἀριστος, θεσμὸς σοφός, θεσμὸς ἐπίκαιρος, ἐν ἑκ τῶν ἔργων τοῦ ἀθανάτου Τρικούπη, ὅστις συνεχῶς ἐπανελάμβανε «Μίαν ἡμέραν θὰ ἐννοηθῇ ἡ χρῆσιμότης αὐτοῦ τοῦ θεσμοῦ» δι' οὗ ἀντὶ ἐλαχίστης δαπάνης νὰ δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐν ἐπιστρατεύσει ἢ πολέμῳ ἐπαρκῆ ἀριθμὸν στελεχῶν, ἐπαρκῆ ἀριθμὸν ἀξιωματικῶν φιλοτίμων καὶ μεμορφωμένων, κατ' οὐδὲν ὑστερούντων τῶν μονίμων συναδέλφων των, ὡς τοῦτο πασιδῆλως ἀπέδειξεν ὁ ἀγὼν τοῦ 1897, ἐν τούτοις κρί-

μασιν οἷς οἶδε Κύριος, ἐν μόνον ἔχομεν οἱ πολλοὶ ἐν τῷ νῶ, πῶς νὰ θέσωμεν ἐκποδῶν τὸν εὐεργετικὸν αὐτὸν θεσμόν, πότε διὰ φανταστικῆς οἰκονομίας, ὡς κατὰ τὸ 1893, πότε δι' ἀνυπάρκτους καὶ φανταστικοὺς ἀριθμούς, ὡς κατὰ τὸ 1896 καὶ σήμερον, θεσμόν, λέγω, ἀποδειχθέντα σωτήριον καὶ ὄν διαπρεπῆς ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ ὠνόμασε τὸ ἐπιτυχέστερον στρατιωτικὸν νομοθέτημα τῆς τελευταίας εἰκοσαετίας.

Ταῦτα πάντα καθῆκον μου ἱερὸν καὶ ὑπέροχον ἐθεώρησα νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῆς Σ. Κυβερνήσεως, ὅπως μελετήσῃ ἐμβριθῶς καὶ ἐξετάσῃ, μετὰ δὲ ὄριμον σκέψιν ἀποφανθῇ περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος, ὅπερ ἐνδιαφέρει τὸν Ἑλληνισμὸν ὀλόκληρον καὶ ἵνα μὴ μίαν ἡμέραν ἢ Ἑλλάς εὐρεθῇ ἀνευ στελεχῶν, ἀνευ ἀξιωματικῶν καὶ δὴ ἔφεδρων τοιούτων, οἵτινες, ἄλλως, κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ 1897, εὐόρκως καὶ πιστῶς ἐξεπλήρωσαν τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθῆκον, ἀφ' οὔ, ὡς εἶπον, 13 ἔπεσαν εἰς τὰς μάχας, 19 ἀπέθανον ἐκ τῶν κακουχιῶν τῆς ἐκστρατείας, 86 ἐτραυματίσθησαν, ἐξ ὧν 3, ὡς ἐκ θαύματος, ἐσώθησαν, ἐν ὄλῳ δηλ. 118 ἐκ τῶν 355, οἵτινες πάντες ἐφάνησαν καθ' ὅλα ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν τοῦ Ἔθνους.

Ὅλως δὲ ἀσχέτως νῦν πρὸς ὅσα ἐρρέθησαν ἀνωτέρω, ἡ Σχολὴ τῶν Ἐφέδρων, λειτουργοῦσα ἐπιτυχῶς ἐν Κερκύρα, τῇ πρώτῃ Ἑλληνικῇ πόλει τοῖς ἐκ τῆς Ἑσπερίας ἐρχομένοις, ἀποτελεῖ ἐν Ἐθνικὸν κόσμημα, εὐπροσώπως καὶ ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύουσα τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν, τὴν δύναμιν τοῦ Ἔθνους, ἀπέναντι τῶν ἐκάστοτε ἐπισκεπτομένων τὴν νῆσον μας Ἰσχυρῶν τῆς Γῆς, ἄκρον συγχρόνως προξενούσα τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῖς ἐκ τοῖς ἀπέναντι δούλης Ἑλλάδος καθημερινῶς ἐνταῦθα προσερχομένοις.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, οὐδόλωσ ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ Σ Κυβερνήτης ἐπιφορομένη ὑπὸ τῶν πατριωτικότερων αἰσθημάτων
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

των, θέλει λάβη ὑπ' ὄψει τοὺς ἀνωτέρω ἀλανθάστους ὑπο-
λογισμοὺς καὶ θέλει πράξῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅ,τι τὸ συμ-
φέρον τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ὑπαγορεύει.

Ἐν Κερκύρα τῇ 23 Ἀπριλίου 1906.

Εὐπειθέστατος

N. ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ

Μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ Ὑπομνήματος τούτου πρὸς τὴν Σ.
Κυβέρνησιν, πεισθεῖσα αὕτη περὶ τῆς ἀναμφισβητήτου ἀκρι-
βεΐας τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἀριθμῶν καὶ τῆς βλάβης,
ἣτις ἤθελεν ἐπέλθῃ εἰς τὸ Στράτευμα ἐκ τῆς διακοπῆς τῆς
λειτουργίας τοῦ ἐν λόγῳ μεγάλης χρησιμότητος θεσμοῦ, ἀ-
πέσυρεν ἀμέσως τὸ ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον καὶ ἤδη ὁ Θε-
σμός τῶν Ἐφédρων Ἀξιωματικῶν ἀνελλιπῶς λειτουργεῖ ἐπ'
ἀγαθῷ τῆς Πατρίδος καὶ τιμῆς τῶν Ἑλληνικῶν ὀπλων. —

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α1.52.φ12.0030

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ